

THƯƠNG TỘI ĐỜI NHAU

(Tự Truyện) (Phần 3)

*đêm đông sâu sao rơi xuống mau
như linh hồn ai than khóc lâu
vất va nhưng nhớ người dương thế
thiên thu còn thương tội đời nhau
(Ttb)*

III.

Gần 10 năm trôi đi, cuộc đời tôi trải qua rất nhiều thống khổ. Bảy giờ hình ảnh anh không còn là mỗi buổi thức dậy dụi mắt trong trái tim mỗi lần nghĩ đến, mà nó trở nên diu diu mang mang, nhưng cũng không kém phần thương cảm xót xa.

Một lần theo đoàn Cải lương Sài Gòn III lưu diễn Phan Rang, ban ngày không hát, tôi tìm vào tận ấp Mùng Khai xa tít, vùng quê hương anh nghèo nàn khốn khổ. Hai bên con đường trồng hai hàng cây sao, cành lá tỏa ra rậm rạp. Những người Chăm bên trong các dãy nhà san sát lụp xụp, ngó tôi đi qua bằng ánh nhìn chịu đựng.

Tôi phải hỏi thăm mãi mới tìm thấy căn nhà lợp bằng mái lá, vách đất, có bà mẹ già anh cư trú, nằm đầu bìa một cái xóm nhỏ, sát ngay biển. Trước sân, một đám con nít áo quần bẩn thỉu, chơi đùa âm ỉ.

Tôi tự giới thiệu mình là ai. Bà cụ khoảng 70 tuổi, dáng hom hem còm cõi, và cả người chị gái giống anh như đúc, đều không biết tiếng Việt, nên không hiểu tôi muốn nói gì.

Tôi đứng ngẩn ngơ. Bỗng dung, một người đàn ông từ trong bước ra, tự nhận là anh rể anh. Ông mời tôi vào nhà.

Khoảng không gian rất hẹp theo chiều ngang, chia thành hai gian, chạy dài ra khoảng đất trống phía sau. Gian ngoài --được ngăn cách với gian trong bằng một bức vách ván-- có kê chiếc bàn và bốn chiếc ghế lắt lư chân cẳng. Cái kệ thờ anh đặt trên mặt tủ nhỏ, kê sâu trong góc.

Tôi ngồi nhìn quanh nơi chốn anh từng chào đời và lớn lên trong thời niên thiếu. Rõ ràng “cái nghèo lồ lộ” hiện hình ra trên từng góc cạnh. Nhớ lại câu chuyện nghe thăm đêm nào tại căn nhà màu gạch

đỏ trên đường Yên Đổ, trái tim tôi bất chợt chùng xuống trong một nỗi ngậm ngùi khôn tả.

Bây giờ là năm 1977, cuộc đời vừa tròn hai tuổi!

Hai năm ròng, tôi theo một đoàn Cải lương lưu diễn khắp các chân trời góc bể của Việt Nam.

Một thoáng rùng mình, tôi bỗng nhìn ra rất rõ cái điều "*Vì đâu tôi rung động tức thì theo những lời anh nói buổi khuya hôm ấy?*" Mỗi sào cố xứ, không chỉ riêng anh và dân tộc Chăm, mà ngay cả tôi cũng đang thụ cảm vô cùng sâu sắc. Tôi đi tìm đất nước tôi trên chính những vùng trời quê hương giờ đây đã thay tên đổi chủ.

Lịch sử đã sang trang! Một trang sử không chút oai hùng, nhưng cũng không chối rằng đã ghi dấu quá nhiều đau thương thống khổ.

Và lịch sử lại tái diễn. Bây giờ, không chỉ những người Chăm ngồi bán buôn rải rác nơi đầu phố chợ khu Hòa Bình, Dalat, mà còn biết bao chục triệu người Miền Nam phải mang bộ mặt u trầm chịu đựng trong căn nhà quê hương đã không còn là của mình sở hữu. Mỗi hờn vong quốc thưở nào từng xảy ra cho dân tộc Chăm, *ngay chính lúc này đây*, dân tộc tôi cũng phải gánh chịu, nhưng dưới nhiều khía cạnh khác càng bất hạnh thảm thiết hơn.

Tôi nhìn tấm ảnh anh.

Mới đó mà đã gần 10 năm! Cái tuổi ngây thơ của tôi, theo thời gian, trôi nhanh đi mất. Thảng hoặc nhìn thấy các người Chăm, tôi cũng se lòng nghĩ đến anh, nhưng tình cảm chóng biến tan như cơn gió thoảng. Mọi thứ trên đời, dầu kiên cố đến đâu, đều bị xói mòn theo năm tháng. Tôi biết vậy. Tâm tình tôi cho anh cũng không ra ngoài quy luật đó.

Nhưng còn anh, *tôi không tin* rằng anh siêu thoát theo cái chết tức tưởi khi mái đầu còn xanh màu tóc. Và, dưới lòng mộ sâu, *tôi chẳng thể nghĩ được* điều linh hồn anh đã hết vẩn vương hoài bão ngày xưa.

Tôi cứ vậy ngồi yên thật lâu, cúi đầu nhìn xuống sàn đất.

Người anh rề ngồi đối diện.

Sự tĩnh lặng của một buổi trưa nắng cháy bao trùm mọi thứ, bao luôn cả tiếng lòng tôi đang hồi đảo điên xúc động. Tiếng xạc xào từ những cành lá nơi bụi cây dương xỉ quanh sân, vang lên những âm thanh buồn buồn, rười rượi.

Lúc bấy giờ, tôi tin rằng mình hiểu được chiều sâu nỗi niềm anh cru mang thời tuổi trẻ. Lúc bấy giờ, tôi *chợt thấy mừng cho anh* khi so sánh cái cảnh "*hai hàng lính nghiêm trang bỗng sùng, chào chiếc quan tài có phủ lá cờ vàng ba sọc đỏ đang từ từ tiến về huyệt mộ*", với "*một hàng sùng giờ cao, nhắm thẳng vào con người đang bị bịt mắt trôi chân nơi cột, trên cái pháp trường Phú Thọ, một buổi sớm tinh mơ.*"

Nơi kệ thờ đóc ặt chiếc ảnh anh với nụ cười rạng rỡ; tấm ảnh tôi từng nhìn thấy trên nắp quan tài nhiều năm trước đó.

Tôi thoáng rùng mình vô cớ. Trời đang trưa nóng bức mà tưởng như vừa có luồng khí lạnh lan tràn mọi chỗ. Kỷ niệm đêm cuối cùng ngồi với anh trong căn phòng khách nhà mẹ tôi quay cuồng trí nhớ... *Điệu cười sang sảng, ánh mắt tươi vui, những lời hứa hẹn, và nhất là cái ý nghĩ "trọn đời muốn được chia sẻ hoài bão cùng anh"... Tất cả... Tất cả...*

Trong một giây thật ngắn, tôi tự kiểm với lòng câu hỏi:

"Nếu như ngày đó anh không là đời sớm, liệu tôi có cảm nghe hạnh phúc khi theo anh về chung sống với những con người xa lạ trong căn nhà bé như cái ổ?"

Câu hỏi cứ trở đi trở lại hoài làm tôi đột nhiên nghẹn thở.

Tôi bước nhanh ra cửa, hít làn khí trời vào trong buồng phổi. Quay mặt lại, hướng về phía bàn thờ, thấy cái cười anh biến thành như giễu cợt, đôi mắt chiếu thẳng vào tôi ánh nhìn dò xét.

Tôi chợt thấy mình buồn lả. Không phải tôi đang tự hỏi, mà chính là *"anh đang muốn hỏi tôi."*

Tôi bỗng mỉm cười nhìn lại anh, bước tới cầm nén nhang người anh rỏ vừa đốt đưa cho, cúi đầu lạy anh, thì thầm trong miệng những lời chân thật:

"Anh đừng nhìn em cách cợt đùa như thế! Bây giờ anh đã là người thiên cổ, hễ linh hồn có thể xuyên thấu trái tim em để hiểu rõ điều gì em từng nghĩ. Nếu anh không bỏ em mà đi sớm quá, giờ phút này, biết đâu chúng ta cũng đã có một đứa con cùng đang chạy nhảy trong cái lũ con nít ngoài sân kia?"

*(San Jose, Cali. Thứ Sáu, 22/3/1996,
29 năm sau, viết vội vàng "như Ma viết!")*

*đúng vào buổi khuya
vừa "ra khỏi" đời TNH!)*

□